

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ  
Ім. Івана Боберського

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

***РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ***

**АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В ХОРЕОГРАФІЇ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво  
(шифр і назва)

спеціальність: 024 Хореографія  
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти  
(назва інституту, факультету, відділення)

Ступінь вищої освіти: \_\_\_\_\_ Магістр

Робоча програма з дисципліни «**АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В ХОРЕОГРАФІЇ**» для студентів 6 курсу ФПО спеціальності 024 Хореографія

3 семестр (денна форма навчання),

Розробник: професор, канд. пед. наук Сосіна В.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від 31 серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)

(прізвище та ініціали)

© \_\_\_\_\_, 20\_\_ рік

© \_\_\_\_\_, 20\_\_

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 мистецтво Спеціальність 024 Хореографія	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 2		6 -й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		<b>Семестр</b>	
Загальна кількість годин – 90 (50 авд.)		3-й	
		<b>Лекції</b>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1: 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	6 год.	
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		40 год.	4
		<b>Самостійна робота</b>	
		40 год.	
		<b>Індивідуальні завдання: год.</b>	
		Вид контролю: опитування, виконання самостійної роботи, залік	

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета** вивчення дисципліни полягає в ознайомленні студентів з різними напрямками арт-терапії, формуванні знань, вмінь і навичок організації та проведення практичних занять з використанням практик арт-терапії.

**Завдання** курсу полягає у вивченні сутності психологічної допомоги методами арт-терапії, вивчення умов та ситуації, які передбачають застосування методів арт-терапії в практиці хореографії під час роботи з дітьми та дорослими, гармонізація розвитку особистості через розвиток здатності самовираження і самопізнання.

### **Основні завдання дисципліни:**

1. Ознайомити студентів з різними практиками арт-терапії.
2. Ознайомити студентів з методикою проведення занять з арт-терапії під час роботи з різним контингентом населення.
3. Озброїти студентів знаннями щодо необхідності та доцільності проведення занять з арт-терапії як засобу самовираження танцюристів.

Програма розрахована на один семестр і передбачає теоретичні (лекційні), практичні й семінарські заняття та самостійну роботу студентів.

На лекціях подаються відомості щодо значення арт-терапії, її різновидів, визначення психологічного, творчого, реабілітаційного, лікувального, гуманістичного та ін. впливів. Визначають роль танцювально-рухової та музичної терапії у системі підготовки артистів хореографічного жанру, розглядаються причини використання. Крім того студенти вивчають основні засоби арт-терапії, які можна застосовувати у системі хореографічної освіти.

На практичних заняттях студенти вивчають різновиди арт-технік, художньо-пластичні форми арт-терапії, оволодівають методикою проведення занять з арт-терапії з особами різного віку, а також під час занять хореографією.

Самостійна робота студентів проводиться протягом усього навчання і передбачає самостійне вивчення студентами рекомендованої літератури, підготовку до практичних і семінарських занять, написання, рефератів і складання завдань, підбір відповідного музичного супроводу за обраною темою.

Облік успішності проводиться у формі біжучих заліків за пройдені теми, а також семестрального заліку у строки, передбачені учбовим планом.

В процесі опанування програмного матеріалу з дисципліни «Арт-терапія» студенти **повинні:**

1. Засвоїти знання й вміння теоретичного та практичного матеріалу.
2. Оволодіти основними практиками проведення танцювально-рухової терапії з різними верствами населення.
3. Вміти використовувати засоби і методи арт-терапії для розвитку творчого потенціалу і креативності танцюристів.
4. Вміти підбирати засоби арт-терапії в залежності від поставлених завдань.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовний модуль 1. Теоретичні основи арт-терапії.**

**Тема 1. Теоретико-методологічні засади арт-терапії.** Історія розвитку арт-терапії. Особливості арт-терапії як методу. Форми арт-терапії. Організація групової арт-терапії (ролі і функції арт-терапевта, організаційні процедури тощо).

**Тема 2. Гуманістична терапія мистецтвом.** Основні положення гуманістичної психології. Особистісно-орієнтований підхід у арт-терапевтичній практиці. Психодинамічна терапія мистецтвом. Психотерапевтичні відносини у арт-терапевтичному процесі. Діагностика в арт-терапії. Символ та його застосування у сучасній арт-терапії. Природа і функції символу. Діагностичний потенціал арт-терапевтичних технік. Межі методу арт-терапевтичної діагностики. Малюнок – як проекція внутрішнього світу людини.. Види арт-терапії. Загальні уявлення про зображувальну терапію. Загальні уявлення про музичну терапію. Механізми впливу музики на людину. Використання музикотерапії у хореографічному мистецтві. Теоретичні засади казкотерапії. Можливості казки як терапевтичної метафори.

#### **Змістовий модуль 2. Практичні основи арт-терапії.**

**Тема 3. Різновиди арт-технік.** Введення в теорію танцювально-рухової психотерапії (ТРТ). Танець як терапія в історичному контексті. Використання тілесно-орієнтованого підходу у ТРТ. Основні техніки ТРТ. Імпровізація як метод ТРТ. Рольова імпровізація. Методологія та основні завдання ТРТ. Танець і танцювально-психологічна робота. Етапний характер танцювально-рухової роботи.

**Тема 4. Методика проведення танцювально-рухових занять для різних верств населення.** Методика проведення ТРТ для дітей старшого дошкільного віку. Особливості використання ТРТ для школярів. Значення ТРТ для підлітків. Методичні особливості проведення ТРТ для дорослих. Значення ТРТ для осіб з особливими потребами.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Модуль 1. Теоретичні основи арт-терапії</b>												
<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи арт-терапії</b>												
<b>Тема 1.</b> Теоретичні засади арт-терапії	16	2	4	2		8						
<b>Тема 2.</b> Види арт-терапії.	16	2	6			8						
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>32</b>	<b>4</b>	<b>10</b>	<b>2</b>		<b>16</b>						
<b>Змістовий модуль 2. Практичні основи арт-терапії.</b>												
<b>Тема 1.</b> Різновиди арт-технік.	26	2	12	2		10						
<b>Тема 2.</b> Методика проведення танцювально-рухових занять для різних верств населення	32	0	18			14						
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>58</b>	<b>2</b>	<b>30</b>	<b>2</b>		<b>24</b>						
<i>Усього годин</i>	<b>90</b>	<b>6</b>	<b>40</b>	<b>4</b>		<b>40</b>						

#### 3. Теми практичних занять

##### Змістовний модуль 1. Теоретичні основи арт-терапії

##### Тема 2. Види арт-терапії (4 год.)

Загальні уявлення про зображувальну терапію. Загальні уявлення про музичну терапію. Механізми впливу музики на людину. Використання музикотерапії у практиці підготовки хореографів. Танцювально-рухова терапія. Танець і терапія в історичному контексті. Використання тілесно-орієнтованого підходу у танцювально-руховій терапії (ТРТ). Основні техніки ТРТ. Рольова імпровізація. Значення ТРТ для розвитку креативності, виразності танцюристів.

## **Змістовний модуль 2. Практичні основи арт-терапії (58 год.).**

### **Тема 1. Різновиди арт-технік (6 год).**

Танцювально-оздоровчі методики для дітей: психо-гімнастика, пальчикова гімнастика, релаксація, колір-терапія та ін. Візуальні психотехніки та ін. Імпровізація та її значення для підготовки танцюристів.

### **Тема 2. Методика проведення танцювально-рухових занять для різних верств населення (8 год.)**

Вивчення танцювально-рухових вправ для дітей і дорослих. Особливості підбору музичного супроводу для занять ТРТ. Акторський тренінг, гімнастика почуттів. Візуалізація образів.

#### **4. Теми семінарських занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку арт-терапії. Особливості арт-терапії як методу.	1
2.	Види арт-терапії (музикотерапія, казкотерапія, ТРТ та ін.). Використання засобів хореографії у різних видах арт-терапії. Створення образів, імпровізація.	1
3.	Різновиди арт-технік. Написання рефератів, підготовка доповідей, презентацій на задану тему.	1
4.	Методика проведення танцювально-рухових занять для різних верств населення(за завданням викладача).	1
	<b>Разом</b>	<b>4</b>

#### **5. Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Види арт-терапії. Законспектувати, підібрати завдання, ігри, музичний супровід, аксесуари.	6
2.	Підібрати ігрові завдання для дітей дошкільного і шкільного віку з елементами ТРТ. Провести з групою.	6
3.	Розібрати різновиди арт-технік. Законспектувати особливості використання у хореографії.	8

4.	Методичні особливості проведення ТРТ з дітьми в хореографії	8
5	Методичні особливості проведення ТРТ з молоддю	6
6.	Методичні особливості проведення ТРТ з людьми з особливими потребами	6
	Разом	40

### **8. Індивідуальна робота (для студентів, які навчаються за графіком сприяння)**

1. Написати реферат про види арт-терапії.
2. Законспектувати навчальний посібник С.В. Гіппіус «Акторський тренінг. Гімнастика почуттів», 2018; Е.Ю. Черемнова «Танцетерапія. Танцювально-оздоровчі методики для дітей», 2008.
3. Скласти комплекс вправ ТРТ з музичним супроводом для групи (за завданням викладача).

### **9. Методи навчання**

Словесний, наочний, практичний.

### **10. Методи контролю**

- Опитування на семінарських заняттях (середнє)– 0-15 балів
- Виконання самостійної роботи (реферат)– 0-20 балів
- Матеріали самопідготовки – 0-20
- Поточний залік – 0-45 балів

### **11. Контрольні питання**

### **12. Розподіл балів, які отримують студенти**

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T	T	T	T3	T4	T	T..
25	25				25	25		

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

### **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
75-81	<b>C</b>		
64-73	<b>D</b>	задовільно	
60-63	<b>E</b>		

35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### 13. Методичне забезпечення

Відео матеріали, книги, методичні рекомендації, розроблений на кафедрі.

### 14. Рекомендована література

#### Основна

1. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога : Використання арт-технологій в освіті / О.Вознесенська, Л. Мова. К. : Шкільний світ, 2007. 120 с.
2. Енциклопедичний словник з арт-терапії / О. Л. Вознесенська, О. М. Скар, О. А. Бреусенко-Кузнецов, О. О. Деркач., Л. В. Мова та ін.; [за заг.наук.ред. О. Л. Вознесенської, О. М. Скар]. К.: Видавець ФОП Назаренко Т.В., 1017. 312 с.
3. Ільченко І.С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів / І. С. Ільченко. – Умань: Видавничо-поліграфічний цент «Візаві», 2013. – 150 с.
4. Теорія і практика арт-терапії : навчально-методичний комплекс / Уклад. І. В.Бабій. Умань, Алмі – 2014.

#### Допоміжна

1. Скар О. Арт-техніка «колаж»: діагностичний і терапевтичний потенціал / О. Скар, К. Реброва // Простір арт-терапії: Спадок десятиліття : [Зб. наук. статей]. – К., 2012. – С. 125-137.
6. Цимбала О. Застосування арт-терапевтичних технік в сучасних умовах навчального процесу у вищому навчальному закладі / О.Цимбала // Простір арт-терапії : [Зб. наук. праць] / УМО, 2016, ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2016; [Редкол.: Лушин П.В., Чуприков А.П. та ін.]. – К. : Золоті ворота, 2016. – Вип. 2 (20). – С. 100-107.
7. Шамлян К. Проективні методи дослідження особистості : підручник / К. Шамлян, М. Кліманська. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 466 с.
8. Садова І.І. Артотерапія як сучасний метод у системі соціально! роботи педагога з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://iibb.ribuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.nbu/cgiiibis64.exe?C21COM\\*2ЛІ2!DBN\\*UJRN&P21DBNeUJRN&IMAGE\\_FILE\\_DO\\_WNLOAD-1&Image\\_filc\\_namc-PDF/apko\\_2012\\_3\\_26.pdf](http://iibb.ribuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.nbu/cgiiibis64.exe?C21COM*2ЛІ2!DBN*UJRN&P21DBNeUJRN&IMAGE_FILE_DO_WNLOAD-1&Image_filc_namc-PDF/apko_2012_3_26.pdf)

### 15. Інформаційні ресурси

1. <http://vsetesti.ru/>
2. <http://www.voppsy.ru/>
3. <http://www.psychology.ru/>
4. <http://www.psyche.ru/>